

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 " "	Fél évre . . . 5 " "		
Negyed évre . . . 2 " 50 "	Negyed évre . . . 2 " 50 "		
Egy óra . . . 1 " "	Egy óra . . . 1 " "		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Felelős szerkesztő: **BENEDEK IANOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

T Á V I R A T O K.

Az orosz diákkorradalom.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, márc. 26.

Londonból jelentik: A cár alatt tartott minisztertanácsban elhatározták, hogy eltörlik azt a törvényt, amely szerint a lázadó diákok a hadseregbe sorozandók be és egyidejűleg megváltoztatják az egyetem statutumait,

Budapest, márc. 26.

Odesszából jelentik: Szombaton éjszaka 200 tanulót letartóztattak. A főiskolák hallgatóit posta útján értesítették kizáratásukról. A rendőrség tegnap toloncolta el a kiutasított diákokat. Az egyetemi előadásokat mindössze negyvenen látogatják még. A rendőrséget értesítették, hogy szombaton este tüntetés lesz II. Sándor cár szobránál. Erre a rendőrök megszállották a környék utcáit s aki csak a szobor felé tartott, mindazokat elfogták.

Elsülyedt hajó.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, márc. 26.

Kielből jelentik: A B r u t u s nevű kielői gőzös, a melynek már három héttel ezelőtt kellett volna Skóciaország-ból szénrel és vassal ideérkeznie **egész személyzetével elsülyedt.**

A chinai bonyodalom.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, márc. 26.

A Kölnische Zeitung jelenti Pekingből tegnapi kelettel: Ma délelőtt tartotta meg első formális ülését a Németország, Anglia, Franciaország és Japán követeiből alakult bizottság, a melynek az a feladata, hogy Kína jövővelmi forrásait tanulmányozza és előterjesztéseket tegyen a hadi költségek megtérítésére nézve. A bizottság felszólította az összes irányadó szakértőket, köztük Hart Róbertet és Faviert is, hogy tegyenek előterjesztéseket a hadi kártérítés módoszataira nézve.

A hármasszövetség.

A „Debreczen” eredeti távirata

Budapest, márc. 26.

Párisból jelentik: A New-York Herald párisi kiadása egy beszélgetést közöl, a melyet egyik munkatársa folytatott Zanardelli olasz miniszterelnökkel. A közlemény szerint Zanardelli így nyilatkozott: Olaszország teljesíteni fogja azokat a köteleességeket, a melyeket a fennálló hármasszövetség róla. A jövőre nézve azonban Olaszország csak érett megfontolás után fog kötelezettségeket vállalni.

Az ország érdeke mindenképp elől való. A miniszteriumnak nemcsak a szövetségi szerződésekkel, hanem a kereskedelmi szerződésekkel is kell majd foglalkoznia, mert hiszen tudvalevő dolog, hogy a kereskedelmi szerződések nagy befolyást gyakorolhatnak a politikai viszonyokra. Olaszország szövetségi szerződése a kereskedelmi szerződések után járnak el. Előre fogjuk tudni, hányadán vagyunk egy és más dologra nézve. Ha megújítjuk a szerződéseket, semmi esetre sem lesz más céljok, mint a béke fentartása.

Mindnyájunknak köteleességünk, hogy ebben a szellemben dolgozzunk, mert Franciaországnak és Olaszországnak minden esetre jó barátságban kell maradniok egymással. Végül Zanardelli igen élénken adott kifejezést Franciaország iránt érzett rokonszenvének és azt a meggyőződését fejezte ki, hogy a touloni találkozás újabb záloga lesz a két nemzet barátságának.

Tőzsde.

Budapest, márc. 26.

D é l i z á r l a t :

Buza	1901. Áprilisra	7.67	7.68
	1901. Októberre	7.72	7.74
Rozs	1901. Áprilisra	7.72	7.74
Zab	1901. Áprilisra	5.31	5.32
Tengeri	1901. Májusra	5.43	5.44

Lateiner nyomoruság!

Debreczen, mártius 26.

Most, hogy az új perrendtartást tervezetben előkészítették, egyszerre csak észrevették, hogy mennyi a szegény ügyvéd; a közegészségügy államotitása alkalmából megemlékeztek az orvosok nyomoruságáról is. A kik pedig a technikusoknak a doktori címet akarják juttatni, azok is azzal állanak elő, hogy legalább ezt juttassák nekik, mert hiszen egyébként a technikus is sokat nélkülöz. A lateinerek nyomorusága fölött megeredtek a könnyek és megindultak a szívek.

Am mintha gunykakaj ütné meg fülünket. Kik nevetnek ilyenkor, mikor sirni lehetne? Kik azok, kik a lateinerek nyomoruságának segítőit kinevetik? A lebujok és munkásegyletek szociálistái nevetnek, az ő odujokból pattant ki a gunykakaj. Nevetnek is! A diplomás emberek, kik a jelenlegi társadalom leg-hatalmasabb támaszai voltak, ime csak most kezdenek ébredni vakságukból. Ők, a nyomorultak, a kikeről jő társaságban még csak beszélni sem szabad, már jó előre látták a bekövetkezendő helyzetet. A lateinerek, a középosztály értelmisége, csak most fedezték fel a nyomort, csak azért, mert néhánymerészebbnek közülök megnyílt a szája és hangot adott az egész osztály kebelében lakozó keserűségnek. Ime, a lateinerek csak most fedezték föl nyomorukat! És az elkeseredett hangok mintha visszhangjai volnának annak a szózatnak, melylyel a szociálisták eddig őket is rémitgették. A míg az alsóbb néposztály százezrei sopánkodtak nyomorukon, a felsőbb rétegek fülei be voltak dugva. Elbizakodott, mert úgy hitte, hogy biztos talajban van uralmának gyökere, úgy gondolták, hogy a lateiner emberek csak arra való, hogy áldozzanak. A mult igazolta is, hogy a kormányzat legerősebb támaszát a középosztály azon része képezi, mely nem vagyonával, hanem eszével és tudomásával szolgálta érdekeit. És mit láttunk? Hala fejében tönkretették őket! Most még csak az ügyvédek, de nyugodtak lehetünk, sorra kerülnek a többiek is. Hiszen a szegény diplomás embernek egész élete csak nyomoruság. Az ügyvéd, orvos, mérnök, ha megkapta diplomáját és nincs magánvagyon, iga-

zán a szenvedések egész láncolatát éli át. Kezükben a diplomával, a munka és fáradozás jutalmával bátran elmélkedhetik, vajjon érdemes volt-e küzdeni. Ha nem veszi pártfogásába a sors, ha nem kedvez neki a szerencse, úgy egész élete nem más, mint a legközhatalmasabb küzdelem a megélhetésért.

A nagytöke hatalmas az, mely a lateinerség nyomorát előidézte. Még csak nem is tisztelik a szegény diplomást, mert a modern társadalom csak lehermentes négyszögölek és takarékpénztári betétek szerint becsüli az embert.

Egyedül hatalmas alkotások, erős összetartás és szilárd kitartás az, mely a lateinerséget nyomorából kiségit. Az államnak pedig csak az lehet kötelessége, hogy ebben a munkában őket teljes erővel támogatja és munkálkodásukban őket elősegíti. Ha a lateinerség összetart, úgy vissza fog térni a régi lateiner erkölcs, a lateiner becsület és vele együtt a lateiner-osztály megbecsülése is.

A debreceni vöröspántlikások.

Szell János honvédtábornagy emlékiratai.

(Emlékiratok a szabadságharorból.)

Közi: Dr. Szell Kálmán.

VI.

A Leiminger-Silkovics ezred kiköt Aradon mint barátainkat bántatlanul engedünk elvonulni — esatárlanában közeledett felénk az ellenség centrumát kepezve. Ezek ellenében a mi centrumunkban maradt egy

század melynek erősítésére egy kis csapat tal oda rendeltettem. Az ellenségnek még ágyai szórta veszedelmes magvaikat, mik szakaszomból néhányat halálosan vagy megsebesítve leütöttek. A jól fedezett gyalogság esatárlanában puskalövésnyire nyomulván sor-túzzal fogadtuk s a tulnyomó erő elől a falu szélső házai szegletére s a jobb oldal szegleten álló Kövér-fele kastély ablakaiba s annak udvarán szabadon álló magtár részeihez s kerítések mögé vonultunk vissza. Én éppen a nevezett ház piaci felőli oldal szegletére vonultam szakaszommal, esüggedetlenül tüzelve az ellenségre, de minthogy az általam elfoglalt szegleten egy tömegbe leg-több ember szorult össze, annalfogva az ellenségre a tüzelés leggyűrűben s legveszedelmesebben e pontról történt, mi az észrevéve ágyúval a ház tüzifáját igyekezett reánk ontani.

Egyik leszakadt tegla éppen vállamra esett, mi azonban éppen nem gátolt a tüzelésben, midőn egy golyó a fejemre esatolt kalapot oly erővel furta keresztül, hogy szinte hanyatt vagott s a falszegletéről lekorholt mesz es vakolat por szememet tele vagva, vissza vonulni kényszerített, mely veszélyes golyó a mögöttem magasabban álló B. Tóth Istvánt homlokán találva, minden fáradsága mellett is halálosan a földre slyította. Társaim azért nem esüggedének, s midőn az ellenség a falu alatt végig futó vagy árkon is keresztül jönni mereszkedett úgy szólva minden lövésünk biztos halált okozott. Majd az ablakokból kiknek mar szinte oldal esett az előnyomuló ellenség keresztútjába vetetvén, a további előnyomulás rajuk végzetes lett volna, miért is hatat fordítva menekültek vissza, midőn em-bereim bátorságot nyerve a biztos rejtekek-ből kimozdulva az előbb az ellenség által taposott sancokban kellő fedezetet találva, irtoztató tüzeléssel tízedeltek a futó ellen-séget. A két szárnyon az uhlánusok táma-dása harmadszor is hasonló eredménnyel megküszült. Mi pedig örömtől s a kivívott diadal erzetétől dagadó kebelvel öleltük s

felesége Biccó Anna után sógora volt Vigkedvü Mihálynak. E kitünő férfinak ismerjük már a házi tüzhelyet is, holott a város terhes s gyök-ran életveszélyes gondjai között meg-meg-pihent.

A Gsanakház udvara több telek egye-sítése által alakult. Északi felén állott D o b o z i I. István főbíró háza. Talán ebben laktak már a szülei is. Az 1652. évi városi jegyzőkönyvben olvassuk, hogy nemes Olasz János Piac-utca napnyugati során, délről S z ö c s alias C s e k e György, északról D o b o z i István főbíró házai szomszedsá-gában fekvő apparól reá maradt egész kö-házat minden hasznával es hozzátartozóival együtt eladja örök áron 1240 frton ugyan-ezen Dobozi István urnak. 1698-ban ugyan e helyen a fiát J á n o s t (felesége Tholdi Anna) említi az adófelvetés. 1712-ben unokájának, ugyanesak a legderékabb főbírók közül való II. Istvánnak özvegye (Csipkés K o m á r o m i Kata) van bejegyezve a ház tulajdonosul. A XVIII. század elején örökösödés útján a váradí B a r a n y i a k r a szállott. Dobozi II. István es Cs. Komáromi Kata egyik leánya Erzsébet Baranyi III. Mihály főbírókhoz ment feleségül. Fiók B a r a n y i István kapta ezt a házat, melybe nagygyóri K u t a s Zsófiával kötött házasa-ga után. 1720-ban költözött be. De meg-előbb, 1714-ben előttem még eddig ismeretlenn jussom, avagy okból N e k i (Nyéki) Istvánné, egy igen kiváló polgár özvegye

esokoltuk meg egymást. Tölényitáskáinkban alig találtunk 1—2 patront, s ha az ellenség még csak egy félóraig képes leend magát fentartani, mi csak szurony harcba bocsát-kozhatunk, a mi lovasság ellen biztos veszedelmünk lett volna. Vesztességünk részünkről 6 halott volt, az ellenség részéről pedig 45-öt temetünk el.

Az idő azonban már estvère jart — a csata d. e. 10 óratól, d. u. 5 óráig folyto-nosan tartott, — s mi elhatározánk Lippára visszatérni, annyival is inkább, minthogy a vár körülrátása volt a főcél, melynek egy lanceszemét képeztük. Velünk egyidejűleg kellett volna a tervszerint a várat minden oldalról megtámadni Máriaassynak, de hogy ez miért maradt a következő nap reggelére, mindnyájunk előtt érthetetlen volt, annyival is inkább minthogy az általunk visszavert ellen a várba nem ferhetvén a legnagyobb sietséggel még az éj folyamán Temesvárra menekült.

Lippán vígan teltek napjaink, s néhány nap múlva nagy örömmel olvastuk az Alföldi Hirlaphól az önkéntes csapat anygalkuti győzelmét, dicsérettel s méltányló elismeréssel hirdetve v tez maguktartását s áldozatkész elszántságukat. Aradon pedig falragaszok tudták a lakossággal az öröm hirt.

Néhány nap múlva az anygalkuti esatában megsebesült fiatal bajtársunk Jenei Imre kapott sebei miatt meghalván, nagy katonai pompával temették el. — A század cántus tagjai összeállva gyászdaít enekeltek s K. Tóth Mihály debreceni pap lelkes s buzdító beszédet tartott a megholt bajtárs felett. A temetés a lugosi ut felöl eső igen esinosan rendezett temetőben be-fejeztetett.

Uj Aradot Máriaassy az anygalkuti csata után való nap elfoglalva a vár teljesen kör-rülfogva tartatott.

Lippáról a szomszéd oláh falu Sustaravec megfenyítésére küldettünk, mely a kívánt eleimi szerek kiadását s az engedelmességet megtagadta. A bujtogató bírót

Tollrajzok a régi Debrecenről.

Papirra vetette: Zoltai Lajos.

(Folytatás.)

Tíz év múltán új gazda váltja fel Rimaszombatit. Péterfián lako V e s z p r é m i Lakatos Pál es Koesi Erzsébet megvették 1738-ban Pataki Danieltől harmadrész örökséget 225 frtons 1741-ben Herpályi Judit Szombati István özvegye is ugyanezeknek eladja legerőljérea maradtot hazbeli jussát, u. m. egy szobát, kamarát, fel pitart, pitar alatt egész pincét, Baranyi Istvánné felöl egy kis oldal pincét, mind köepületeket 195 vonás frton.

Igy vertek fészket e házban a Veszprémi Lakatosok. Közel másfél száz évig szívósan is ragaszkodtak ez ősi örökséghez.

Háromszáz évvel ezelőtt tünik először fel Debrecenben a D o b o z i nev D o b o z i Sebestyennel, Andrásnak, ama Mihály testvérenek unokájával, akinek feleségével együtt török szabályak alatt lett hősi halálát K i s f a l u d i es K ö l e s e i enekelték meg. Sebestyén ur (felesége Nyüvedi Anna) az 1600 évek elején telepedett meg Debrecenben, hol egyszerre szenatori tisztségre emelkedett. Csatak tüzeben is vitézül megállta a helyét. Fia I. I s t v á n 1652—1679 között több ízben vezetett mint jóbíró városunk nehéz kormányzását. Első

van felvéve adó alá ugyan e helyen. Baranyi István es Kutás Zsófia csakhamar kiterjesztettek háztelküket egészen Kadas-ut-cáig, megvásárolván az ő házuktól es telkük-től délre az utca szélében fekvő két házas telket.

E két telek 1679-ben vált két felé. Akkor ugyanis H e r p á l y i Takács Jánosné Cseke Kata, háza földének napnyugati részét északról es napnyugatról Dobozi István uram kertje szomszedságában lévő hosszúra 15 lépésnyit 45 frton eladott Herpályi S z a b o Jánosnak.

Akkor volt olesó a telek. Tavaly épen ezen a helyen négyszög ölet 120 koronával vasároita meg az ott palotát építetteti akaró Osztrák Magyar Bank. S így az egész beépített telekért 60.000 koronát fizetett.

1712-ben F ü g e d i István es B a r t a Kata a vérségtől megvett házukat, — a piaci felöl, 612 magyar frton D e b r e c e n i Kovács Sámuelnek es Seres Erzsének adták el. 1727-ben pedig Baranyi István ezt az egéskor megromlott házat M e g y a - s z a i Mihálytól es S z i l á g y i Katától vásárolta meg 500 m. frton. Ugyanekkor 104 m. frton es 40 pénzen O n o d i István-tul es Szücs Katától az imént említett particula telket is megvette s ezáltal 58³/₈ öl hosszú udvarának a szélessége 12¹/₈ öle nőtt. 1739 után, az özvegye K u t a s Zsófia 1740-tól fogva K é g l Leopoldné, majd később gyermekei: L á s z l ó, ki Muzsákkal barátkozó gardista es szenátor volt, es Z s ö -

Moiseli Mitrut szintén halálra ítélték s a honvédség szeme láttára statarialiter felkötötték.

A kémszemlére kiküldött József huszárok nagy tömeg oláh lázadót jelentettek a közeli erdőben, mi tehát készenlétben tartottuk magunkat, minthogy a gyáva, s rabiógyilkos oláhok csakis rendezett eszászári katonaságra támaszkodva mertek valamibe kezdeni.

Hosszuszun tul temérdek oláh tanyázott, s látható volt a köztük mozgolódó eszászári főtisztek elűtő egyenruhája. A helységi tiszttartó megígérte, hogy magas póznára kötött csóva meggyújtásával figyelmeztet bennünket az oláhság támadása esetén, midőn Lippáról rendes s ágyuval ellátott csapatok vonulását vettük észre. A debreceni nemzetőrség az oláhok ellen küldött, a kik előtt én hatod magammal, mint önkéntes vállalkozók ajánkoztak menni, midőn jön a hír, hogy a lugosi utfelől ropant számu rendes ellenség támadta meg a várost. Ekkor megfordulva futva rohantunk vissza a város védelmére, midőn az ellenség már esordaként özönlött el a város délkeleti részén levő magaslatokat, honnan esti 7 órára teljesen kiszorítottuk az ellenséget, november 12-én.

November 13-án a rettenetes ködös esős időben reggel megújította az ellenség támadását, a mieink a kertek kerítése s árkok mögött tüzelessel fogadták őket. Erőnk ugyan megszorodott 2 század 27-ik zászlóaljbeli honvéddel, s még néhány száz nemzetőrrel összesen mintegy 600 emberrel, mely kevés számunk dacára posztionkat egész délután megtartottuk, de az ellenség újabb erősítéseket vonván magához Temesvár felől torlaszaikat lépésről-lépésre kénytelenek voltunk feladni s esti 6 órára tökéletesen ki voltunk a városból szorítva. Az ellenség körülbelül 2-300 halottat és sebesültet veszített, míg a mi veszteségünk 2 váradi 1 békési nemzetőr összesen 3 halott s 25 sebesült. Fáradtan s elesigazva utaztunk Lippa fenn lobogó lángjánál a sötét éjben egy oláh két ökrös szekeren hatan,

fi a. Torkos Imre kapitánynak a felesége birták.

1764-ben Baranyai László a házbeli részét 2000 frton átengedte a sógorának. 1766-ban 440 frt. évi haszonbért fizettek a házért, amelyben három fűthető szoba, két kamara egy bolt és két pince volt. 300 frt. bért két görög adott. 1768-ban vétel útján László fi Antal kereskedő birtokába ment át. Még 1783-ban is az övé volt. Nem lehetetlen, hogy a Kádas utca felőli alacsony épület ebből az időből való.

Rövidre fogom már a Miklós-utcaán lévő házak történetét. A Hungária kávéház telke, a tulsó sarkon 1692-ben Ember Mihályé. Ő ezt 1719 után Szoboszlai Pálné Sasi Szücs Erzsébetnek, ez pedig 1739-ben 1000 vonás frton Tabajdi János szatmári prof. szornak adta el.

A délről szomszédos Sinai Dessewffy féle ház 1663-ban D. Lakatos Péteré. Unokái 1719-ben Szentgyörgyi Péter és Danvadi Erzsébetnek 234 frton, ezek pedig 1744-ben 1020 m. frton Nánási Szabó Györgynek adták el.

A Kaszanyieky háznak régen sűrűn változtak a tulajdonosai. 1663. Bonnar Kristófné, 1692. Báthori Mező Mihály kereskedő, 1741-ben Harsányi Ferencz birták. Harsányiné Mező Anna 1745-ben 400 m. frton eladta Vese Istvánnak és Harsányi Erzsébetnek.

— Folyt. köv. —

amidőn az Ó-aradi uton beértük a verespántlikás csapatot, a kikkel Aradra vonultunk be.

A lippai csatavesztés súlyos következményeket vont maga után, a láncszem keresztül lett szakítva s a vár felmentésére siető temesváriak szabadon érintkeztek a várbeliekkel. Máriaassy kénytelen volt feladni Uj-Aradot.

Két hétig szállásoltunk Uj-Aradon, midőn egy este 10 órakor a rendes gyülekező helyre rendeltettünk, s egy-két óra között a Maros parton esónakokba szállva a vár megrohamására előkészületeket tettünk, a leg nagyobb esendben szállottunk ki a esónakokból a tulparton az ellenség őreihez közel, s az uj-aradi téglavetők háta megett esatarendbe állva s két részre oszolva vonultunk a város fele, az egyik csapat az ó aradi oldalon, a másik a tulsó temesvári oldal felől a kertek alatt, a báró Zselénszky kertjén keresztül s itt állapodánk meg, az első csapat a Fehérbajhoz címzett fogadóba vonult el, hogy az ott tanyázó várbeli tiszteket s közlegényeket elfogja.

Ezek egy részét elfogánk, de a nagyobb része az éj leple alatt beszökött a várba. A várkapuhoz erős őrségeket állítottunk s minden kitörést fényesen visszavertünk, így a vár másodszor s tökéletesen körülzáratott s a záró sereg naponként erősödött.

Ezalatt az ó és uj-aradi vár oldal felől erős ostromtelepek állítottak fel, s a vár ágyukat s várbeli épületeket tetemesen rongálták. Uj-Arad felől futó árkokat huztunk Poroszlay Ferenc hadnagy vezénylete alatt, a legsötétebb ködös s holdvilágtalan éjszakkákat használva fel.

Gyakran tört ki az ellen földműveinket elrontandó, de mindannyiszor visszavertek. Az ostrom munkák készítése közben századom 3 és 4 szakasza esti 9 órakor podgyász nélkül a nemzeti kivéház előtti tere rendeltetett, hol előfogatokra ülve esendben hajtattunk a temesvári uton, mi azon hiedelemben voltunk, hogy a várat azon oldalról kell nekünk megtámadni, melyből Angyalkút látása ábrándított ki bennünket. A temesvári uton a vár számára élelmi szerek s szenát szállító uhlánusokat sétvérvén, a szekereket Aradra kísérték huzáraink.

Majd Neudorfon egyenként keresztül lopózva, a falu tul végén örökös sváb őrkét fogdostu. el Már rózsapiros fény árasztá el a keleti láthatárt, midőn Lippa fehérlő haztömeget megpillantottuk. Itt ket egjobb sváb szekeret kiválasztva ezekre hatan mint előlmenni vállalkozók felültünk Alibán, én, Sáska, Géder, Bekó s még egy, mellettünk 4 huszár vágatott, s iszonyu robogással vágattunk keresztül a városon, az őrtüzek körül ülő ellenséges előőrsköt s a „gutgesinnt“ polgárságot hanyatthomlok futásra kényszerítve, mint egy óriási sereg elővédjétől megijedve. A magyar erzelmi lakoságnak örömkönyvek gyűltek szeméibe, hogy őket a szipolyozó ellenségtől megszabadítottuk.

(Vége következik.)

Színház.

Színházi műsor:

Szerdán, márc. 27-én Fedák Sára utolsó felléptéül **Bibliás asszony**. Operette 3 felv.

Csütörtökön, Bödi Ella bucsufelléptével **Parasztbecsület** opera és **Varázshegedű**.

Pénteken Halmi M. bucsufelléptéül **A kaméliás hölgy**. Dráma.

Szombaton Sárosi bucsufelléptéül **Görög rabszolga**. Operette.

Vasárnap d. u. félhelyárakkal **A tékozló**. Este Perényi, Környei és Sziklay bucsu felléptéül **Nebántsvirág**. Operette.

A gésák.

Fedák Mimózája.

Az este másodszor lépett fel az isteni, a bájos Zsuzsa. Mimózát játszott, mely egyaránt megkívánja az ének- és táncművészetet. Az a zsufoolt ház, mely tegnap este vörösre tapsolta kezét, valóságos ekstázisban volt. A művészno természetes kedvessége, esitalansága, pajkos jókedve magával ragadott mindenkit.

Számoljunk be lelkiismeretes riportunkkal először a küldöttségekre nézve. Kapott Zsuzsa egy gyönyörű virágállványt, a mely azonban... no de majd később. Volt vastaps, melynek következtében háromszor állt, bokolt, hajlongott a kis ajtó küszöbén. Taps fülsiketítő, színházrengettető, kihívás megszámlálhatatlan. Ismételtetés minden énekszámnál. Végül magasfoku felhevülés a férfiak ideális szerelemfele lelkesedés az ifjak szívében, s kellemetlen emlékek kellemes és ingerlő felelevenedése az ötvenen felüli don Jánosoknál, kik azonban esüggeden vették észre, hogy az isteni művésznőnek kényszeredett mosolygáson kívül többé mitsem volnának képesek adni.

Lázbán voltunk mindannyian. Ez a kis Zsuzsa úgy bánik velünk és a szívünkkel, mint játékszerrel. Neveztek ott az este tündérnek is, meg boszorkánynak is. Mindakettő. Tündér, mert mennyei élvezetet nyújt nekünk, boszorkány, esitalan kis ördög, mert a karhozat felé, a kísértésbe visz. A hangja százszor erősebb, százszor behelgőbb es esengőbb volt, mint tegnapelőtt. Sok-sok bététet enekelt, köztük egy „Chinee Dolly“ c. angol dalt, mely allegorikus táncdal volt egybekötve. Ezzel keltett legnagyobb hatást, melyet háromszor kellett megismételnie. A táncáról csak annyit mondhatunk, hogy az eszményi, plasztikus, fenséges. Annyi baj a mozdulatokban, annyi erő a tagvetegekben, annyi ruganyosság, hajlékonyság s mindezek mellett oly nagy harmonia, hogy „Terpszikhore se járhatja jobban.“

A diákság a közönség távozása után kifogta a művésznő koesijából a lovakat s óriási eljenzes között huzta haza a piacon keresztül lakásáig a lovakat. Itt a kapott virágállványt (mégis csak volt értelme mondatmegszakításunknak) szétosztotta Fedák lovai között, kiknek mindegyike Zsuzsáról álmodott az éjjel, kezében szorongatva, vagy párnája alá rejtve az illatos rózsát.

Maga az előadás közepes fokon állott. A kar elegszer bizonytalanul enekelt s rendezetlenül táncolt, mi épen nem szolgálta a kellemes keretet a vendégművésznő táncának. Sziklai Vuncsija bámulatos, kitűnő alakítás; minden izéig kidolgozott karrikatura volt; kupléi újak, aktualisak s mindenkifelett elevenek, ötletesek. Valóban nagy kár, hogy egyik legkiválóbb színésznőnek holmi kulisszahecc miatt távoznia kell tőlünk. A színügyi bizottság erélyes föllépése segíthetne a dolgon, vissza kellene szerződtetni a derék Sziklait, kinek olyan jeles familiája van. Hogy ne mondjunk többet, az ő kabinetjéből kerültek ki: Celestin, alias Floridor, Vunsi, Cinóber, Gonosz urak. Maga ez a kis sorozat megérdemelné visszaszerződtetését, melynek Debrecen egész közönsége szívből örülne.

Sárosi ügyes Rolli-Polli volt. Táncát megismételtették. Szathmáry Imárja jó, de ócska s hozzá sem fogható a Fenyériéhez, kit bizony (vagy szerepköre

betöltőjét) sajnosan kell nélkülözünk néhány alakításnál. B á r d o s kedves Juliette, K ö r n y e i kellemes hangú Reginald volt. A kar, mint már mondtuk, ez este nem szuperált. Rendezés gyenge.

Bucsufelléptek a debreceni színpadon.

Tegnap számunkban szóva tettük azt a fejnélküli rendszert, amely a színháznál uralkodik abból az alkalomból, hogy az igazgatóság a távozó színésznők s színészek bucsufellépteit minden rendszer nélkül, senkinek a meglepedésére osztotta be. Mint most értesülünk, a bucsufellépéseket — részben ugyan — de mégis megváltoztatta az igazgatóság, amennyiben B ö d i Ella nem a Görög rabszolga Antónia szerepében, hanem esütörtökön este a Parasztszűcsületben és a Varázshegedűben bucsuzik. Ezzel meg van elégedve a közönség — de már azt is elvárta volna, hogy P e r é n y i Margitnak is jusson egy külön est.

NAPI HIREK.

Vuncsi kupléi.

— Á la Fedák.

Jaj, be édes ez a Zsazsa,
Jaj, be aranyos,
A ki látta és megy haza,
Feje zavaros.
Ha szétnyílik rózsaaajka
És szókra fakad.
Hej a szemünk ott vész rajta,
Bizony ott marad.
Szép, szép, csakugyan
Ez a kis Zsazsa,
Olyan szép, mintha vón
Porcellanbaba.
Kézzel más, ő szóval
És szemével ver,
Ne menj el, maradj itt,
Jer, jer, jer.

Hát még mikor táncolni kezd
S lábait veri?
Biz' nem bírja ki ember ezt,
Mert ez isteni.
Káprázatos és szédítő,
Hogyha lejt gyorsan,
Kar, hogy ez a csunya idő
Fut, szalad, rohan.
Ugy, úgy, csakugyan,
Siklik, mint az őz,
Mozdulat és tartás
Graszioz, famöz,
Máznak a szívünkben
Nincsen esőppnyi hely,
Hurrá, kis Zsazsa,
Well, well, well!

Ünnepeli Fedák Zsazsát
Egész Debrecen.
Kinek szívét vér futja át,
Ebben részt veszen.
A diákszív kalapácsol,
Langol a férfi,
Az öreg meg ruhájából
Este nem fér ki.
Haj, haj, milyen jó
Vón' egy esőppnyi flört,
Mikor a kis keze
Poharunkba tölt! . . .
Jaj, jaj, ne tovább,
De keresztet vess,
Csuf, csuf, pikáns kép,
Hess, hess, hess!

Gsz.

Megölte a testvérét.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Egy család tragédiájának végső jelenetei nyerne befejezést a ma összeült esküdtszék előtt. A család feje Harangi János egy dologkerülő, részeges ember elhagyta a családját. Az idősebbik fiu vindikáta magának a családfői tisztet.

A múlt év február hó 4-én történt, hogy a kisebbik fiu valahol elmulatott, részeg fővel azután leverte a komótra helyezett csuprotkat.

Mikor az idősebbik fiu, aki épen a katonaságnál szolgált, hazatért, dühösen támadott ezért az öcsésére.

— Majd megtanítom én azt az a piszkos kölyköt, hangoztatta s többször areul ütötte testvérét, majd egy székel rohan reá.

A vérg bántalmazott fiu erre egy vascsuprott hajított a bátyja felé, akit szerencsétlenségére éppen homlokán talált, úgy hogy az még azon éjjel a kórházban ki-szenvedett.

Ez ügyben a múlt év szeptember havában folytatott már esküdtszéki tárgyalást a debreceni kir. törvényszék. Ekkor azonban a törvényszék a kir. ügyészség indítványára elhalasztotta a tárgyalást, mert az orvos szakértők ellentétes véleményen voltak a halálozás okára nézve. Dr. Fráter Imre honvédezdorvos véleménye szerint ugyanis a halált a csuporral való megdobás idézte elő, míg dr. Isoó törvényszéki orvos szerint ezen ütés halált elő nem idézhetett. Az iratokat felterjesztették az országos orvosi tanáchoz véleményezés véget.

Ma reggel 9 órakor kezdte meg a törvényszék ez ügyben a tárgyalást dr. Szeőke István tszéki bíró elnökle alatt. Szavazó bírák dr. Oláh Károly és Kolbenheyer Kálmán, Ügyész Horváth István dr. kir. ügyész, míg a vádlottat B a e s ö Dezső dr. védelmezi.

Az esküdtszék a következőkép alakult. Esküdtek: Ifj. Aron Manó, Kerpely Kálmán, Biczó Gyula, Kulesár Gábor, Mendelovits Lajos, Szép József, Ferenczy Ferenc, Szathmáry Mihály, Csontos Péter, Kubay Lajos, Tikos István, Rosenthal Sándor. Pótesküdt: Glück Vencel.

Egész délelőtt a vádlott kihallgatásával telt el, délután rákerül a sor a tanúk kihallgatására, mely előreláthatólag a holnapi napot is igénybe fogja venni.

Fregoli a Csarnokban.

Annyiszor halljuk e szót s annyi féle értelemben, hogy kíváncsiak lehetünk rá, vajjon mit jelent? Azt mondják, hogy eredetileg egy olasz művésznek a neve, a ki utánzási, gyors öltözködési, hangelváltoztatósi képességeivel bámulatra ragadja a nagy metropolisokat. De használják ezer másféleképen is.

Legújabb összeköttetésbe hozzák a Csarnoknak szombat tartandó hangversenyével. Majd csak mi is megtudjuk hát, ki vagy mi az a Fregoli?

A Csarnok különben tagjaihoz a következő meghívót küldi szét:

Debrecen, 1901. márc 25. Tisztelt Tagtárs ur! Tudomására hozzuk, hogy ez évadban utolsó hangversenyünket f. hó 30-án, szombat rendezzük.

Estélyeink ezen szokatlan gyors egymásutánjának magyarázatául szolgáljon, mi-kép teljesíteni kívántuk a Csarnok közönsé-

gének óhaját, hogy kedvencének, T. H a l m y Margit urhölgynek művészetében még egyszer — nyilvános utolsó fellépte után is — gyönyörködhessek s tőle külön is vehessen bucsut.

Több külföldi neves művész s a Tannay pár ígérteit birjuk, hogy a hangversenyen közreműködik. A szokásos sorsolás f. hó 29-én, pénteken d. u. 5-6-ig ejtetik meg. Az ivaláíró tagok által igénybe nem vett jegyek f. hó 30-án d. u. 2-3 között adatnak ki. Kezdet pontban 8 órakor. Thea, hideg buffett.

A vigalmi bizottság.

Bőjti tstenisztelet.

Az ág. ev. templomban szerdán d. u. 3 órakor bőjti istentisztelet tartatik.

Kossuth Ferencz üdvözlöte.

A balmaz ujjvárosi polgári olvasókör a mint azt megírtuk március 15-én táviratilag üdvözölte Kossuth Ferencet. A kiváló politikus, a ki eddig betegen feküdt, most köszönte meg az üdvözlötelet a kör elnökéhez intézett megleghangu levelében.

Vasut a Pallagra.

A helyivasut igazgatósága, mint azt már többször jeleztük, tervbe vette a vasuti közlekedésnek Pallagig való kiterjesztését, illetve meghosszabbítását. A földmívelésügyi miniszter az építendő vasut közizgazg. bejárására a maga részéről Ebersz Károly kir. tan. számvevőségi igazgatót és Magyar Kázmér földmives isk. igazgatót és tanfelügyelőt küldte ki.

Az elzülles végén.

„H a k i m e g y e k a t e m e t ő á r k á b a” — így mondja a nótá, hanem az a nótá is csak nyáron alkalmoszerű, mikor még a temető árka is virággal van lepvé s selyem ágyul kínálkozik a puha pázsit, illattal telíti a levegőt az árvaesalán. Hanem szegény G u b a János ilyenkor talált kibaragolni a temető árkába. Ugy találták meg az arrajárók a Kossuth-utcai temető árkában, félig holtra gémberedve. Guba Jánosnak sem lakása, sem foglalkozása nincsen s a nyomor kergette ki a város alá. A kórházba szállították, ahol ápolás alá vették.

A kabátok és a revolver.

Szatmáron Spitzer Miksa kucséberesnek, ki 27 éves és pisze orru, nem volt kabátja, hiányos volt a fehérenmü készlete, tehát ott szerzett magának, ahol volt és pedig lopva, hamis uton. Mikor czekeket a tárgyakat összeszerelte, akkor megijedt és úgy gondolkozott, hogy bizonyára fognak akadni rossz emberek, a kik czekeket a klenodiumokat tőle ellopják. Hogy ezt kikerülje és megőrizhesse, lopott hozzá egy revolvert és megszökött Szatmárról. Az ottani rendőrség most megkereste a debreceni r. főkapitányságot, hogy a szarka erényü Mak-szit fogja el, ha esetleg megtalálná. — A rendőrség keresi.

Családi Kör.

K o n c Akos tulajdonát képező s az ő szerkesztésében megjelent „Családi Kör” c. szépirodalmi folyóirat 12. száma megjelent.

A Családi Kör ezt a számát már a Hoffmann és Kronovitz nyomdája állította ki a legizlesebben. Tartalma ezuttal is érdekes és vonzó. Különfele szépirodalmi dolgokat találunk benne, melyek mindenike érdekes és vonzó. Az e heti számban irtak Balogh Imre, Szilágyi Imre, P. Gy., Kone Ákos s még számosan. A Családi Kör előfizetési ára féltre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Referáda egy meg nem tartott gyűlésről.

Egyik reggeli lap az U. D. F. U. tegnap déli számában részletes tudósítást közöl a ker. betegsegélyző egylet közgyűléséről, melyet a közvélemény szerint vasárnap tartottak meg — valóságban azonban nem — tartottak meg. Az U. D. F. U. ezuttal tévedett, megelőzte az eseményeket. Kénytelenek vagyunk — illetékes helyről nyert megbízásunk alapján — megírni, hogy ezt a gyűlést a tagok részvétele miatt nem tartották meg. Különben erre vonatkozólag az elnökségtől a következő értesítést vettük:

A Kereskedelmi Betegsegélyző Egyletnek f. évi március hó 24-ére összehívott rendes közgyűlése a megjelent tagok csekély száma következtében határozatképes nem lévén ennélfogva az alapszabályok 38. §-a értelmében a meghirdetett napirend mellett f. é. március hó 31-én, d. u. 3 órákor fog a Kereskedő Társulat palotájának dísztermében megtartani. A közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozatképes lesz. Az elnökség.

Elhunyt gyermek.

Radeczky László volt örnagy özvegyét ismét súlyos csapás érte. Pár hó előtt hunyt el férje, most pedig 4 éves kis Jenő fia. Az elhunytat március hó 27-én d. u. 3 órákor temetik a Kossuth-u. 28. sz. háztól. A mélyen sujtott anya iránt a részvét általános.

Érettségi vizsgálatok a debreceni ev. ref. főgymnasiumban.

A debreceni ev. ref. főgymnasiumban a folyó 1900/1901-ik tanévi érettség vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg: Május 13 és 14-én a VIII-ik osztály magánvizsgálata. Május 15-én a VIII-ik osztály osztályvizsgálata. Május 17, 18, 20, 21, 22 és 23 napjain írásbeli érettségi vizsgálat. Junius 24-29 napjain szóbeli érettségi vizsgálat. Jelentkezni kell a magánvizsgálatra május 11, az írásbeli érettségi vizsgálatra május 16 a szóbeli érettségi vizsgálatra június 22 déli 12 óráig.

Karambol.

Tóth Ferencz kocsis tegnap estefelől összeütközött szekerevel Tömpe Lajos bőszőrményi lakosnak a kocsijával, a kocsit felfordította. A benne ülő Tömpe Lajos ki is hullott belőle, de szerencséjére egy zsák kására esett, a mi a kocsiján volt. Így aztán semmi baja sem esett, hanem a kása az széthullott.

Debreceni iftu tudományos sikere.

Rubinyi Mózes, a ki egy pár évvel ezelőtt a helybeli állami reáliskolának volt tanítványa, hosszabb és behatóbb tanulmányt indított meg a Nyelvőr idei évfolyamában a moldvai csángóknak, ez idegenbe szakadt testvéreinknek nyelvjárásáról. Tanulmányához az adatokat közvetlenül a helyszínen

gyűjtötte, a mennyiben a múlt évi vakációt arra használta fel, hogy az Akadémia nyelvtörténeti bizottságának és a Nyelvőr szerkesztőségének a támogatásával bejárta a moldvai csángó telepeket. — Sok szerencsét kívánunk a törekvő ifjunak a nyelvtudomány göröngyös pályáján; szép példát tarthat szeme előtt, városunk szülöttét, dr. Kunos Ignácot, a ki szintén a csángó nyelv ismertetésével kezdte azt a nyelvészeti munkásságát, a mely a M. T. Akadémia tagjai sorába juttatta.

A nőegylet ülése.

A debreceni jótékony nőegylet 1901. évi március hó 31-én d. u. 3 órákor az arváház üléstermében választmányi ülést tart.

Értesítés.

A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál folyó hó 27-én az irodai helyiségek tisztogatása miatt hivatalos óra nem tartatik. Miről az érdekeltek tudomás vétel végett értesítetnek.

Nyilvános köszönet.

A „Debreceni Első Takarékpénztár“ tekintetes igazgatóságának tisztelettel alólírott ez uton is a „Bikur-Chólim“ debreceni betegsegélyző egylet nevében hálás köszönetét nyilváníja azon nagylelkű adományért, mely szerint a „Bikur-Chólim“ egyletnek 20 koronát adományozni kegyeskedett. A „Bikur-Chólim“ egylet választmánya nevében: ifj. Fülöp Ignác, alelnök.

A városi közgyűlés tárgyai.

Debrecen szab. kir. város törv. hatósága e hó 28-án tartja közgyűlését. A közgyűlésnek több fontos tárgya van, melyek a következők: Polgármesteri jelentés az 1901. évi január és február hónapokról. M. kir. kereskedelemügyi Minister ur leirata Debrecen szab. kir. város közönségének a párisi kiállításra való részvevéseért nyilvánítt elismerése tárgyában. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minister ur leirata, a párisi kiállítás közoktatásügyi részéről való közreműködéséért elismerés nyilváníttása tárgyában.

M. kir. földmivelésügyi miniszter ur leirata melyben a város közönségének a pallagi gazdasági tanintézet építkezései ügyében tanúsított előzékeny eljárásért, köszönetét fejezi ki. M. kir. Belügyminiszter ur leirata, a Borus Béla városi irnok szabadságolása tárgyában hozott 268 15800—1900. bkgy. sz. közgyűlési határozat megváltoztatásáról. — M. kir. Belügyminiszter urnak leirata, az ifj. Orosz László rendőrfogalmazó ur által megfellebbezett 193 12106—1900. bkgy. számú közgyűlési határozat helyben hagyásáról. Hevesmegye közönségének átirata a hazai iparpártolása és a vámközösség megszüntetése tárgyában, az országgyűlés képviselő házához intézett feliratnak támaszát a város iránt, tanácsai javaslatlalt. — Az 1900 november hó 20-én s folytatva tartott bizottsági közgyűlés által 222/15117. bkgy. számú határozattal kiküldött öt tagu bizottság jelentése a házépítészeti előfordult fennakadás okainak vizsgálata és annak folyamatba léte tárgyában. Tanácsai előterjesztés a közigazgatási bizottságnak az 1900-ik egész évről szóló jelentése tárgyában.

Ugyanaz, mely mellett az 1901. évi jan. hó 28-án tartott számonkérészek jegyzőkönyve, főispán ur ő méltóságának átiratával együtt bemutatattik. Ugyanaz, az 1860—75 évekről felgyűlt hátralékok törlése iránt. — Ugyanaz, többnemű házépítészeti hátralékok törlése iránt. A debreceni izr. iskolaszéknek tűzifa segély iránti kérvénye tan. javaslatlalt. A lelencházal kapcsolatos gyermekvédő egyesületnek kérvénye, — alapszabályainak 1000 példányban díjmentes kinyomatása és évenként 200 korona összegig a városi nyomdában ingyen nyomtatás engedélyezése iránt, tanácsai javaslatlalt. — Tanácsai előterjesztés, az eddig városi kezelés alatt levő „Kossuth Lajos lelencház“ alapnak, a lelencházal kapcsolatos gyermekvédő egyesület részére átadása tárgyában. — Ugyanaz, a városi szeszkereskedés számadásainak megvizsgálásáról és ezen üzlet tovább fenntartása tárgyában, Ugyanaz, az esküdtképes egyének 1902. évi alaprajstromának összeállításához szükséges előmunkálatok elrendelése és az összeíró bizottság kiküldése, továbbá ugy ezen mint a gazdasági munkaadók összeírása költségeire 2000 koronának megszavazása iránt. Ugyanaz, a debreceni tanyabirtokok eladását korlátozó statutum hatályon kívül helyezése iránt. Tanácsai előterjesztés a „Komáromi“ ház javítása és a bűnügyi-osztály hivatalos helyiségeinek hiányát új helyiségek előállítására, illetve az e munkálatok fedezésére szolgáló összegek honnan való fedezése tárgyában. A Csokonai nyomda könyvkötészet és apirkereskedés helybeli cég fellebbezése a város papírszükségletének biztosítása tárgyában hozott 3676/1901. sz. tanácsai határozat ellen. — tanácsai javaslatlalt. Ezenkívül még több kisebb fontosságú ügy van a tárgysorozatba felvéve.

A Csokonai nyomda és a városi tanács.

A város papírszükségleteit a köetkez 3 évre 4 pályázó közül a legjobb minőségű mintákat benyújtó és legolcsóbb árakat feladó Pongrácz Géza helyb. jönevű papirkereskedő cégnek adta ki a városi tanács és pedig a szákerítő küldöttség egyhangú véleménye alapján egyhangú határozattal. — E határozatot a Csokonai nyomda szövetkezet megfellebbezte a közgyűléshez, a mely holnapután fog e felett dönten. A tanács ma d. e. gróf Degefeld József főispán elnöklete alatt tartott teljes tanácsülésében foglalkozott ez ügygel s egyhangulag javasolja a közgyűlésnek, hogy a Csokonai nyomda fellebbezésének mellőzésével, adassék a papírszállítás Pongrácz Gézának.

Luccheni.

Genfből jelentik, hogy a fogházigazgatóság megszigorította Luccheni büntetését, mert a királyné gyilkosa brutálisan kifakadt az államfők és a hatalom ellen s átkozta felügyelőit. Néhány nappal ezelőtt átvitték Lucchenit egy földalatti cellába, ahová nem hatol be a napsugár. Kilenc napig fog ott maradni a gyilkos, azután hat napra egyes cellába zárják. Beszélne senkivel sem szabad. A kenyert és vizet az ajtón levő szűk nyíláson adják be neki. Látogatókat természetesen nem becsátanak hozzá. Tegnap érkezett Genfbe a bécsi országos törvényeszek nagyállásu bírása, hogy Lucchenit bűntársai felől vallassa és Ladame, a hírneves elmegyógyító orvos, de egyikük sem kapott engedélyt, hogy Lucchenivel beszélhessenek.

Hirlapterjesztő vállalat.

S z é k e l y Imre a „Dongó” szerkesztője a múlt évben „Hirlapterjesztő vállalatot” létesített. Azóta a vállalat a közönség teljes meglegedése mellett működik. A budapesti összes napilapok, folyóiratok és szaklapok, valamint a bécsi és külföldi napi és heti lapok debreceni előfizetőinek figyelmét felhívni arra, hogy a „Hirlapterjesztő vállalat” (Miklós-utca 1. sz.) kiadóhivatalában bármely fővárosi, vagy máshol megjelenő lapra előfizetések elfogadtnak. A lapok, amelyeket a „Hirlapterjesztő vállalat” útján rendelnek meg, csak úgy, mint eddig postán, külön címszalag alatt érkeznek az előfizető nevére, illetve a címére és azokat a postahivatal már a déli órákban külön ezen célra alkalmazott lapkihordók által kézbesíti. Mindazon kedvezményeket, melyet a lapok előfizetőiknek adni szoktak a „Hirlapterjesztő vállalat” útján előfizetők is épen úgy élvezik, mintha egyenestül a kiadóhivatalnál fizettek volna elő. A megrendelőknél nem kell postautalványt írni, a postautalvány feladásával nem kell bibelődni és meg a postautalvány bélyegköltséget is megtakarítja.

A Göncy-egyesület közgyűlése.

A Göncy-egyesület debreceni járásköre 1901 március 23-án, szombaton délután 2 órakor tartotta a tanítói arvház nagyertermében a tagok élénk részvétele mellett évi közgyűlést. Az ülés az arvház nagyobb leányövéndékeiből alakított énkakkar által ritka precízitással előadott „Hymnusz”-szal kezdődött, mire az elnök magasról megnyitotta beszédében a nemzeti nevelést tárgyalt.

Utána Simonovits Dezső „Reflexiók a nyugdíjtörvény revíziójáról” című értekezését olvasta a hallgatóság feszült figyelemmel. A felolvasásra élénk eszmecsere következett, melynek értelmében a gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavazott az értekezőnek és kimondta, hogy ezen értekezést a jövő őszen újra fogja tárgyalni.

3. pontnak következett Csúrka István értekezése: tanítók életbiztosítása, a gömör-kishonti ált. tanító egyesület átírata kapcsán. Miután előadó az átíratot a gyűléssel behatóan megismertette, a körutána tette előadó indítványát és a kérdés ellett napirendre tert.

Ezután következett a tisztújítás. Egyhangulag megválasztották: elnöknek: újra Kozma Lászlót, alelnöknek: Simonovits Dezsőt és jegyzőnek: Polster Adóifot.

Az Eötvös-alap helyi gyűjtő bizottságát is megalakították és áll az elnökségen kívül a következő tagokból: Kuzsinszky László, Kuti Zsigmond, Horkay Lajos, Kálmán Lajosné és David Mihály. Végül, Csúrka István indítványa után, hogy városunk összes tanítói lépjenek a Göncy egyesületbe, elnök az ülést, melyen sok IV. éves tanító kepezdesz is vett részt, bezarta.

Felülfizetés

A „Debreceni Dalegyelet” által, a Vörösmarty-szobor alap javára e hó 9-én az „Arany Bika” szálloda dísztermében tartott hangversenyen, felülfizetni kegyesek voltak: dr. Kola János, Komlóssy Arthur és Lestyán Adorján 5-5 koronát; ifjú Schwarz Vilmos Tóth Kálmán ipartestületi elnök 4-4 koronát; Blattner Gyula 3 koronát; Bihari Imréné, özv. Bodó Sámuelné, Sanyi Klára Lili Bekéssy András és Losonezy János, 2-2 koronát; Máté Albert, Nagy Imre Poroszlay Károly és Szücs Imre 1-1 koronát. E szíves adományokat köszönettel nyugtázza a „Debreceni dalegyelet” elnöke.

A Korona Takarékos és Hitelszövetkezet.

igazgatósága elhatározta, hogy tekintettel a még folyton tartó jelentkezésekre felvesz új tagokat mulasztási illeték szedése nélkül. Kölesönelőjegyzések a hivatalos órák alatt (d. e. 9-12-ig és d. u. 3-5-ig) a szövetkezetnek Piac-u. 6. sz. alatt lévő hivatalos helyiségében már elfogadtnak.

A téli szakrajztanfolyam vizsgái.

Debrecen, márc. 26.

Az állami főreáliskolában a közoktatásügyi miniszteriumnak, Debrecen város közgyűlésének, a helybeli kereskedelmi és ipar kamaranak hathatós, és egyes társulatoknak kisebb pénzbeli támogatása mellett 1894 óta áll fenn az iparos segedek tovább képző és szakrajz tanfolyama, a mely a téli hónapokban vasárnapon délelőtt az ipari szakrajznak gyakorlására, hétköznapokon pedig, az esti órákban, az ipar önálló folytatásához szükséges általános és szakismeretek elsajátítására nyújt alkalmat.

A tanfolyam ezen téli időszaka, november 4-én nyílt meg. Részt vett benne 28 építő iparos (kőműves, ács és asztalos) 41 fémiparos (lakatos, géplakatos és kázan Kovács), s 5 más iparág an foglalkozó, összesen tehát 74 segedmunkás.

A résztvevők közül mintegy 28-an időközben elmaradtak, mert a tél folytán itt munkát nem kapván, munka keresésre más városokba költöztek, de mintegy 46-an a tanfolyam befejeztéig szorgalmasan ki tartottak.

A múlt vasárnapon, március 24-én volt a tanfolyamot bezáró nyilvános vizsgálat, a melyet a tanfolyam felügyelő bizottságának elnöke, Dobóeczky Sándor ur. a magyar államvasutak debreceni üzletvezetője nyitott meg.

A vizsgálat szóbeli része délelőtt 10 órától 12-ig tartott s kiterjedt az általános ösmereti tantárgyakra, nevezetesen a számtanra, mértanra, a gyakorlati ügyirálytanra és a műhelyi könyvvitel elemeinek azon részére, melyekre minden értelmes iparosnak szüksége van.

A szóbeli vizsgálat befejezése után a tanfolyamban részt vett iparos ifjúság és a vizsgálaton megjelent érdeklődő közönség a kiállított rajzoknak megtekintésére, a reáliskola második emeleti nagy rajz termébe ment át, a hol épület tervek, fedél szerkezetek, asztalos munkák, géprészek, gépszervezetek és lakatos diszmutéknak szépen kidolgozott rajzaiban nyílt alkalmuk gyönyörködni az ügy iránt érdeklődőknek.

A vizsgálat befejezése után, ugy déli egy óra körül, az elnök ki irdette a vizsgálat eredményét, a melylyel az összes jelenlévők teljesen megvoltak elégedve, s aztán kiosztotta a legjobb és legszorgalmasabb tanulók részére érkezett jutalomdíjakat.

A legnagyobb jutalomdíjat, egy 20 koronás aranyat, Tóth Mihály kőműves segéd nyerte el, példásan kitaró szorgalom és kiváló előmenetele jutalmául, egy-egy darab 10 koronás aranyat kaptak Orosz Oszkár és Krausz Lajos gép-illetőleg műlakatosok, más 6 ilja pedig egy-egy értékes szakmüvet kapott, melyekből saját iparáguk ösmeretkőrében magukat tovább képezhetik. A kiosztott jutalmak összes értéke, mintegy 75 korona.

A vizsgálatot, az elnökön, és a működő tanárokon kívül végig hallgatták:

Simonffy Imre polgármester, Aezél Géza városi főmérnök, Pogány Armin mérnök a

magyar államvasutak gépjavitó műhelyében, mint a gépjavitó műhely főnökének képviselője, Dóczy Gedeon ipariskolai igazgató, Tóth Kálmán az ipartestület elnöke, Serly Ede az iparoskör elnöke, Tóth István építész és még sokan mások, a legelőkelőbbek a város építő és fémiparosai között, a kik nemesak a szóbeli feleletekkel, hanem a szépen és nagy gondal készített rajzokkal is teljesen megvoltak elégedve, s azon tudatban távoztak a vizsgálatról, hogy nagyon szükséges és célszerű lenne az intézményt tovább fejleszteni, s a városban már eléggé gyakorolt más iparágakra is ki kellene terjeszteni.

IRODALOM.

A hermelin.

Erről az érdekes állatról, amelynek a prémjét azelőtt királyok és hercegek viselték, rendkívül megkapó leírást kapunk. „Az állatok világa” című nagy munkának most megjelent 19-ik füzetében. Megtudjuk azt is, hogy a hermelin prém ma már nem olyan ritka és nem olyan nagyértékű, mint hajdanában volt, mert évenként 400 ezer hermelinbőr kerül a piacra 360 ezer koron értékben. E most kiadott 19-ik füzetben különben a menyéfelekről van szó, a mi azt jelenti, hogy ez a füzet. A esinos kivitelű szövegrajzok sűrűn követik egymást, magyarázván az elevenen és színesen megírt szöveget. E rajzok között találjuk a vadászórény, a közönséges menyét, az európai nyere, a roztomák s a hircere rajzát. A füzethez a Légrady testvérek kiadó cég gyönyörű színes nyomatu műemléket csatolt, amely egy csoport repülő kutyát tüntet fel. Itt emlíjük meg, hogy a tartalmas irodalmi vállalat kiadói, a művamar befejezté nyere első kötethez igen esinos bekötési táblákat készített. A kötés gerincének tervrajzát egyik elsőrangú művésznök készítette. A stílszerű rajz a legfinomabb keeskebbőron valódi aranynyomással pompásan ervenyesül. A táblák egyébként tartós angol vászonnal vannak borítva. Egy ilyen bekötési tábla a Légrady testvérek könyvkiadóhivatalában (váci körút, 78) 3 koronáért kapható. Az állatok világának egy-egy füzete 80 fillérbe kerül s a kiadóhivatalon kívül László Albert könyvkereskedésben megszerezhető.

A „Vasárnapi Ujság”

március 24-iki száma 25 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Zemplényi Tivadar festményei” (Zemplényi Tivadar arcképevel és képekkel Zemplényi festményei után: „Vasul Szent István előtt.” „Viraszatok és imádkozatok.” „Az új kedvenc”, „Hazatérés”, stb.) Szana Tamástól. — Költemények: „Haláltánc”, Szikráról. „Nyomorultak”, Lampérth Gézáról. — Regénytár: „Műlik a délibab.” Elbeszélés. Irta Bársony István. (Neogrady Antal rajzaival.) — Híres szerelmesek: Brissac herceg és Du Barry grófnő arcképekkel és képekkel. — „A tisztartó leánya.” Elbeszélés. Irta Veres Arnold. — „Az orosz szent zsinat titkaiból.” (gróf Tolsztoj Leo legújabb arcképevel.) — „A vizsgálatok palotája.” — „Amerikai Kossuth-éremek” (Hét érem képevel, melyek Kossuth 1852-iki amerikai körutja alkalmából verettek.) „A majmok nyelve.” „A szalkszentmártoni Petőfű-ünnep” (képekkel.) — „Fodor József” (arcképpel.) — „Az új tátrafűdéri téli szanatórium” (képekkel.) Dr. Fái Miklós Mátyástól. — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb.

rendes heti rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre négy kor., a „Politikai Ujdonságok“-kal és „Világkrónika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatában (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4 sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felévre 2 korona 80 fillér.

Szociálisták Petőfi szobra előtt.

márc. 26.

A nemzetközietől megvált magyarországi újjászervezett szociáldemokrata párt vasárnap délután vonult ki Petőfi Sándor szobrához, hogy azt beszéd és szavatok kíséretében megkoszorozza. A munkások a Kálvin téren gyülekeztek, s zászlókkal, jelvényes táblákkal vonultak fel oda a sütők, cipészek, eszmadaiak, szobrászok, szücsök, kelekötők, cipőfelsőresz készítők, vas és fém munkások, órásk, kereskedősegédek, bronzművesek, ujjestiek külső-váci-uti és soroksári uti gyári munkások.

Fél négy óraker indult meg az óriási emberlömeg a legpéldásabb rendben. Elöl három fehérbe öltözött munkásnő vitte a párt óriási babékoszorúját, amelynek szalagján ez volt a felírás: „A magyarországi újjászervezett szociáldemokratapárt Petőfi Sándornak 1901. márczius.“ A menet vége még a Kálvin-téren volt, a mikor az eleje már a Kossuth Lajos-utca közepén járt. Erdékes jelenet volt, a mikor a nemzeti kaszinó előtt az ablakból kinező tagok barátságosan köszöntöttek az általános választó jogot és a sajtószabadságot eltető szociálistákat.

Mikor a menet a szobor elé ért, a cipészek és sütők dalárdájának éneke nyitotta meg az ünnepet. Azután Czékora János szavalt Petőfi Sándornak 1848 című költeményét.

Poór Árpád volt az ünnepi szónok, elmondta, hogy az ügyvezett szociáldemokrata párt szereti a hazát, annak hü fia akar lenni, de küzd Petőfi eszményeiért, hogy joga legyen a népek, mert ahol nincs jog, ott nincs haza. A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után Futó Roza, egy ujjestti nő szavalt a „Petőfihez“ egy költeményt. Végül Klein József, az ujjestiek nevében helyezett koszorút a szobor talpazatára beszéd kíséretében.

A munkások ezután, a kik közt nagyszámu polgár is volt, a legszebb rendben oszlottak szét. Este külön Petőfi-estélyt is tartottak.

Három lövés az ablakon át.

— Merénylet egy iparos ellen. —

márc. 26.

Aradmegye esendélete a héten ugyan nem volt esendes. Immar a negyedik gyilkosságról írunk, amely tegnap Gurahoncon, a megye e csendes életű községében történt.

Mondorlakon a törvénybíró ütötték le kocsijáról, világosan egy csőszre dupláztak rá s most gurahonci tudósítók ír egy gyilkossági merényletről, melyet ismeretlen tettes követett el egy gurahonci jómódu iparos, Kriszt Zsigmond ellen.

Az éjjeli órákban Kriszt arra ébredt

fel, hogy utcaajtóján valaki az udvarra bejött. Ágyában felülve hallgatózott s figyelte a bejövő lépteit addig, míg a konyha ajtajáig hallotta jönni. Ekkor felkelt ágyából, ki akart az udvarra menni, a konyha ajtót azonban nem bírta kinyitni. Ugy érezte hogy valaki kívülről huzza, a lépteket azonban már eltávozni hallotta az ajtótól. Teljes erejével próbálta újból az ajtót kinyitni, az azonban kívülről be volt kötözve.

Kriszt most már sejtette, hogy merénylet van ellene készülében s a legnagyobb kétségek közepette várta a történéseket. Az ajtónál maradt és hallgatózott. Kevés idő múlva az utcai szobának ablakát, ahol aludt s abroncst a konyhába kijött, kívülről betörték. A következő pillanatban három lövés dördült el egymásután a belőrt ablakon keresztül.

A halálra rémült Kriszt a legnagyobb félelem közepette várta a konyhában. A szobába természetesen bemenni nem mert egész reggelig. A harmadik lövés után látott ugyan egy magas, erős embert az ablak előtt elmenni, azt aki az ablakon belőtt, az udvarra azoaban kimenni nem tudott, mert a konyha ajtaja be volt zárva, a szobába pedig nem mert bemenni, félvén attól, hogy vagy újabb lövéseket intéznek rá vagy pedig az ablakon hatolnak be hozzá a szobába.

Reggelre a szomszédok jöttek át, a kik kinyitották a lakás ajtaját s akikkel együtt Kriszt szobájába bemenvén, látták, hogy a három lövést a betört ablakon keresztül ágyára irányozták s ha Kriszt a zajra fel nem ébred, hanem tovább is ágyában marad, mind a három lövés eitalálja.

Kriszt jelentést tett a merényletről a csendőröknek, akik megállapították, hogy a lövés 9 milliméteres revolverből történt, s ha Kriszt az ágyában marad, mind a három golyó mellébe furódik.

A csendőrség megindította a nyomozást, a tettet azonban még eddig nem sikerült kézrekeríteni.

CSARNOK.

A ki nem a szívére hallgat.

Társadalmi regény.

A „Debreczen“ számára írta: **Vajda József.**

Folytatás.

Nem vagyok már semmi. (21)

Tempora mutantur, et virtus quoque mutatur in illis!

S még ez a kis ördög is elhagyta, a kire már majdnem minden pénzt ráköltötte s felesapott nemtőnek!

Most már mit csináljon? Hová menjen, hisz mindenütt fülébe zug a szörnyű igazság: „Szemtelen, gazember!“ . . .

A fehér ház lakója.

Ottillia elájult, mikor azt kérdezték tőle, hogy elfogassák-e férjét. Mikor pedig magához térítették, első szava az volt, hogy nem! Megundorodott attól az embertől, a ki ily korán pellengére állította, megbecsületlenítette őt; nem akarta többé látni.

De mit csinál ő itt egyedül, ismeretlenül, mindenkitől elhagyatva! Hisz a szolgálatszemetlyzet is azért van körülötte, mert kötelességük, mert fizet nekik! De hátha majd pénz elfogy, ami nemsokára be fog következni, kihez forduljon akkor?

Ilyen gondolatok kínozták a szegény nőt, miközben folyton sirt és jajgatott,

Ime, a cigányasszony jóslatának második része!

Amily megrázó volt az első, oly borzasztó a második; de míg az elsőből az a boldogító érzés maradt meg, hogy Gerő mentette meg, addig a másodikból csak a szegény maradt.

Oh, bár itt volna most Gerő, könyörögve, zokogva borulna lábaihoz, hogy az elrugja magától!

„Nem érdelek mást tőle; én üztem el, én tettem szerencsétlenné, s talán nem is él már. Meg ha él is, nemes haragjában szóra sem méltatna és én megérdemlem. Ragyogni akartam és a gyalázatba estem!“

De a kigunyolt ifju emléke mégis óázist képezett tételődő gondolatainak remény nélküli sivatagján s megkönnyebbülve sóhajtott föl. Tudta, hogy e hotelben sokáig nem maradhat, mert pénze kevés van, mind elvitte a férje, a ki ama végzetes éj reggelén úgy eltűnt, — mintha sohasem lett volna ott!

Tudjuk, hová ment és kinek a kedvéért ment, találkozott velük Avignonban.

Nem tudott tehát mást tenni, minthogy asztalhoz ült és szüleinek írt, melyben tudatja, hogy férje megszökött, bizonyosan vala mi hölgygyel, mert azt emlegette a l m á b a n, továbbá, hogy őt megverte, állatias módon, pénzt elvitte, s most nem tud mit csinálni. Mentsek meg e szörnyű helyzetből, mert ő most nagyon könnyen le tudna számolni az étellel.

Igen ám, csak hogy gondolt erre Hidegh kuty is. Tudta ő, hogy felesége mindent meg fog írni, abból pedig baj is lehet, azt pedig ő nem akarta.

Mindent megtesz, illetve elhárít egy 10 francos arany!

Megvesztegette tehát a kammerdieneret, minden elfozott levélért 10 francot adván neki. Így aztán minden levél az ő kezébe került s az öreg Virághegyi, meg a felesége ábrándozhattak odahaza lányuk boldogságáról.

Sőt az ördögi lelkű nő még azt is megtette, hogy ő írt levelet felesége nevében — „aki egy kissé gyöngékedik“ — s lefestette zavartalan boldogságukat és élvezetüket a déli ég alatt.

Folyt. köv.

Figyelmeztetés.

Tudomásunkra jutván, hogy az orth. izr. hitközség pászka sütői, nevezetesen **Geiger József** és **Stern Ignác** a mi hitközségünk tagjait a háznál felkeresik és pászkáikat ajánlják, indítatva érezzük magunkat arra figyelmeztetni a t. hitközségi tagokat, hogy nevezett pászka sütődék nem a mi **rabbínatusunk** felügyelete alatt állanak és azokban nem a mi hitközségünk listjéből készülnek a pászkák. Tekintettel arra, hogy a pászka árusítás nem képezi a szabad ipar tárgyát, hanem mindegyik hitközség csak a saját tagjai részére van jogosítva husvétii listtet és kész pászkát árusítani, arra kérjük hitközségünk t. tagjait, hogy hitközségünk jól felfogott érdekében b. megrendeléseikkel kizárólag hitközségünk pászka-sütőit; **Weisz Józsefet** (Simonffy-u. 29. sz.), **Kohn Abrahámot** (Külvásártér 3 sz.), **Feldmann Mártont** (Hatvan-u.) támogatni sziveskedjenek. Hitközségünk husvétii listtárudája Tizenhárom város 11 sz. a. **Feldman Dániel** házában van.

Debreczen, 1901. márc. 26.

A debreczeni izr. hitközség elöljárósága.

A Balaton Halászati Részv.-Társ.

Siófokon.

szállít Siófokról különféle módon készült

finoman pácolt hering-fajta — halaka —

4 literes hordóban, vagy bádog dobozban két koronáért. Rollmopsz göngyölt heringet 2 k. 40 fillérért utánvéttel. Öt hordó vagy bádog doboz felüli vételnél 10% engedmény. Továbbá:

fogast, kristály kocsanyában

1., 2., 3., 4., 5. lit. dobozban
1.30, 2.—, 3.—, 4.—, 5.— koronáért.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Alig használt vetőgépek fel-
tűnő olcsó árban 15, 17, 19, 21 sorosok Zaladrill, Schuttlevorth és Umrath-féle, előnyös fizetési feltételekkel. Cseplőgépreszek, szíjkerékek, vasajtók, vasrácsok és kerítések Klein Jakabnál Piacz-u. 26. Nagytőzsde udvarán.

Ugyanott legmagasabb napi árban veszek ocska vasat és minden fémét.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajdusági pedrő” használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben Tóth Béla gyógyszerárában, valamint a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H. Szoboszlón.

Faj tiszta, jól telet összel szedett, háromszor permetezett kövidinka, kadarka és olasz rizling sima Szőlővessző eladó Benyáts Emilnél Tíz-palota.

**Női és férfi
ruhák
Festése és tisztítása**

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Gyarmathy János mészáros

Dégenfeld-tér 9 sz. (Csapó-u. sarok.) Hus-
árak: I. rendű 50 kr. II. r. 44 kr. I. kgr.
rostélyos 5 szeletbe. Friss és füstölt sertés-
hus napi folyó árnál 4 krral olcsóbban.
Vegyes hideg felvágott állandóan friss. Virsli
és szavade dbja 4 kr. Az üzlet reggel 6-tól
este 8-ig nyitva Főútleth Bethlen u. 29. (sa-
ját ház.) Itt a husárak: I. r. 48 kr. itt is
mindenféle hentes cikkek kaphatók. **Vendég-
lősöknek megfelelő árengedmény!**

Nagy Block naptárak,
rendkívül praktikusak 1901. évre 40 kr-ért
kaphatók kiadóhivatalunkban.

מצת

Van szerencsém a n. é. közön-
séggel tudatni, hogy az idén teljesen
új módszerrel olajtalan gépekkel ké-
szítem a מצת-t.

Pászkasütődémben

a legtisztább kezelés felett magam ügye-
lek fel, s mint szakértő pék azt hiszem,
hogy én nálam készülnek a legjobb
izű pászkák.

Legmértányosabb árt számítok! Tisz-
telt megrendelőimnek a leggyorsabb
kiszolgálással szolgálók.

Vidéki megrendelések gyorsan tel-
jesíttetnek.

Készletben 6 féle minőségű pászka,
mint szintén liszt is.

Szíves pártfogást kér

Geiger József

pékmester

Debreczen, Hatvan-utca 35.

Üzleti könyvek,

esinos kiállításban, erős kötésben, igen
jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában.

kifogástalanul

Hrabéczy Antal

kelmefestő és tisztító intézetében
eszközöltetik.

DEBRECZEN,

Széchenyi-utca 42.

Chief-Office 48. Bricton-Road, London, SW.

A Thierry gyógyszerész

DIGESTIV

valódi angol Universal étel és emésztő pora
a gyomorhajónál hatásában minden eddig
felülmul. Étvágy gerjesztő és elősegíti az
emésztést. Minden doboz akkor valódi, ha
a gyáros nevével van ellátva.

Egy dobozt bérmentesen küld **3 koronáért**
az összeg előleges beküldése mellett (2.)

Apotheker, A. Thierry Balsam Fabrik

Pregradában, Rohitsch-bavanyukut mellett.

Pásztor Gyula és Társa

vas. szerszám és rézárú kereskedése
DEBRECZEN, Csapó-utca Bank-ház.

A nagyközönség szíves figyelmét
van szerencsénk felhívni

vas. acél s rézárú kereskedésünkre

Debreczen, csapó-utca elején.

Gazdasági eszközök:

Láncos (Sack) ekék, minden-
féle ekereszek és kézi szerszámok,
Vasboronák, lánczok. Angol gepstij
és gépfelszerelések.

Háztartási cikkek:

Takarék tüzhelyek, kályhák,
konyha edények. Solingeni evőszerek,
ollók és zsebkések. Épület és butor-
vasalások. Műszerek minden kézmű-
ves számára műszekelt árak mellett.
Épületi vasgerendák és falkötő vasak
külön ajánlat szerint.

Vidéki megrendések pontosan és
gyorsan eszközöltetnek.

Kátrányos fedél és asz ált elszigetelő lemezek.

Vas és horganyozott vas fedéllemezek.